

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 29

Maribor, sreda 5. februarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Prijateljska pogodba med Italijo in Avstrijo

KONFERENCA MUSSOLINIJA Z AVSTRIJSKIM ZVEZNIŠKIM KANCELARJEM DR. SCHOBERJEM. — VISOKO ODLIKOVANJE MUSSOLINIJA.

RIM, 5. februarja. Včeraj popoldne sta imela ministrski predsednik Mussolini in avstrijski zvezni kancelar dr. Schober, ki se mudi v Rimu, uradni razgovor. Kakor je razvidno iz kasneje objavljene komunikacije, se je dr. Schober pri tej priliki zahvalil italijanskemu ministrskemu predsedniku za podporo italijanske vlade Avstriji v Haagu pri reparacijskih pogajanjih. V znak zahvale je izročil avstrijski zvezni kancelar Mussoliniju zlato častno kolajno za zasluge za republiko Avstrijo, drugo najvišje avstrijsko odlikovanje. Istočasno je izročil dr. Schober Mussoliniju izvod molitvenika »Galliaza Marie Sforza«, ki je bil nastiskan v državni tiskarni na Dunaju.

Oba državnika sta sklenila, da se izvrši jutri slovesen podpis italijansko-avstrijske prijateljske in razsodiščne pogodbe.

Sinoči se je vršila na čast avstrijskemu zveznemu kancelarju v operi slavnostna predstava, kateri je prisostvoval Mussolini s člani vlade in tudi ves diplomatski zbor. Jutri dopoldne priredi dr. Schober banket v hotelu »Excelsior«, zvečer pa Mussolini v hotelu »Ambassadeur«. Popoldne bo sprejet avstrijski zvezni kancelar dr. Schober v avdijenci od kralja, zvečer pa bo v avstrijskem poslaništvu slavnosten sprejem. Dne 8. februarja bo sprejet dr. Schober v Vatikanu v slovesni avdijenci od papeža.

Sporazum z Bolgarijo

je sklenjen. Po dolgih mesecih, skozi katere so se vlekle pogajanja v Sofiji med delegati naše države in Bolgarske, je bila konferenca minuli ponedeljek z uspehom zaključena. Sofijski list »Mir«, ki stoji blizu zunanjemu ministru Burovu, poroča o tem važnem dogodku v daljšem članku in povdarja, da je zaključek pogajanj velik korak naprej v izboljšanje medsebojnih odnosov, ki so stalno bili izpostavljeni nevarnosti komplikacij.

Pogajanja so se pričela koncem februarja lanskega leta, ko je bila otvorjena bolgarsko-jugoslovenska meja, ki je bila polnih 18 mesecev zaprtja kot represivna mera za umor generala Kovačevića v Štipu v oktobru 1927. Jugoslovenska vlada je lani februarja notificirala v Sofiji svoj sklep, da spremeni to represivno mero, in je pozvala bolgarsko vlado na specialno konferenco, ki naj uredi sporna vprašanja. Bolgarska vlada se je pozivu odzvala, obe vladi ste določili svoje delegate in koncem februarja se je sestala konferenca v Piroti. Njena naloga je bila velika in delikatna. Obe delegaciji ste vršili svojo dolžnost vestno in izdelali tri protokole, s katerimi se urejuje vojaška zaščita ob meji, prestopanje meje s strani dvo-lastnikov v svrhu čim boljšega obdelovanja zemljišč in končno redarstveno-upravne formalnosti na točkah, kjer prestop meje ni dovoljen. Na podlagi teh protokolov so izdelali v Sofiji tri adekvatne pravilnike in jih odposlali v Beograd v ratifikacijo. Toda baš takrat so se pojavili na pozornici hrvatski emigranti, kot gostje makedonskega komiteja. Jugoslavia je radi postopanja Bolgarske (znano je, da so Pavelića in Perčeca pozdravile v Sofiji celo oficijelne osebnosti!) zavrgla pirotske protokole. Celo poletje se je vodila razprava o usodi teh protokolov. Končno je naša vlada v principu pristala na ratifikacijo, toda pod pogojem, da se v roku treh tednov, določenih za začasno aplikacijo izdelanih pravilnikov, v novih pogajanjih uredi vprašanja likvidacije dvolastniških posestev in ureditve mrtve cone ob celi meji. Ti dve zahtevi naj bi sprejeli Bolgari kot kompenzacijo za sprejem pravilnikov, ki so bili bolj v korist Bolgariji nego Jugoslaviji, in pa, da se odstranijo dotodanje nepravilnosti.

Dne 15. nov. 1929 je bila sklicana druga jugoslovensko-bolgarska konferenca v Sofijo. Pogajanja so se obnovila v mnogo milejši atmosferi po odkritem razgovoru med Burovom in Marinkovićem v Ženevi. Marinković je izjavil pripravljenost Jugoslavije, da bo postopala v reparacijskem vprašanju popustljivo napram Bolgariji. Napetost med obema vladama je ponehala. Pogajanja so se vodila z dobro voljo na obeh straneh in z iskreno željo po sporazumu.

Sporazum obsega glede dvolastniških posestev načelo medsebojne za-

Briand prispel iz Londona v Pariz

LONDON, 5. februarja. Kakor se zatrjuje v krogih francoske delegacije, so že vse delegacije sprejele francoski kompromisni predlog. Vest, da bi Francozi izpremenili svoj predlog, francoska delegacija odločno zanika. Francoski zunanji minister Briand se je iz Londona vrnil v Pariz.

Francosko-ruski konflikt

PARIZ, 5. februarja. »Matin« poroča iz Moskve: »Izvestja« se obširno bavijo s skrivnostnim izginotjem ruskega emigrantskega generala Kutjepova in s časopisno kampanjo, ki jo je pričelo v zvezi s tem francosko časopisje proti sovjetom. List vprašuje francosko vlado, ali ji je še ležeče na tem, da ohrani diplomatske odnose s sovjetsko vlado, ali pa ima morda namen, da jih prekine. Sedanje razmere, pravi sovjetski organ, nikakor ne morejo trajati še naprej, ako se pariška vlada odloči za podpiranje carističnih emigrantov in brskiranje sovjetov.

»Matin« odgovarja na to, da Francija

gotovo ne bi imela nič proti temu, ako pride do preloma z Moskvo. Ako sovjeti to žele, se to lahko takoj izvrši.

V zvezi s tem poročajo iz Moskve, da je pariški sovjetski poslanik Dvoglevski poslal svojega tajnika Ahresa z natančnim poročilom o aferi v Moskvo. Dvoglevski je baje vrh tega prosil za trimesečni dopust, ki ga namerava preživeti v Rusiji, ker se mu zdi mnogo bolj primerno, da gre za nekaj časa iz Francije.

Nemška banka znižala diskont

BERLIN, 5. februarja. Nemška banka je znižala diskont od 6 in pol na 6.

Mednarodni šahovski turnir v San Remu

SAN REMO, 5. februarja. V predzadnjem, 14. kolu, je porazil Aljehin Rubinstein, Niemcovič Kmoch, Bogoljubov Romija, Ahues Araizo, Spielmann Graua, Maroczy Monticellija, Colle Tartakowerja, Yates dr. Vidmarja, ki ostane vsled tega poraza brez nagrade.

nanje posle. Ta komisija bo avtomatski proučila vsak obmejni incident in ugotovila odgovornost po pristojnih anketah. Proti sklepom komisije ne bo priziva, sankcionirale pa jih bodo vlade obeh držav v skladu z državnimi zakoni. Komisija bo imela tudi pravico sprejemati motivirane pritožbe proti postopanju organov oblasti v enem ali drugem sektorju in izvršiti pregled o upravičenosti pritožb ankete.

Sofijski »Mir« zaključuje svoja izvajanja z besedami: »Ako se bodo ti predpisi točno in vestno izvrševali, o čemur ne dvomimo, lahko računamo, da bodo sklepi sofijske konference prinesli dober in trajen režim na celi jugoslovensko-bolgarski meji in bodo tako bistveno pripomogli k srečnemu razvoju odnosov med Bolgarsko in Jugoslavijo«.

Nedvomno je, da bo novi sporazum odločilnega pomena za razvoj političnih razmer med obema državama in za nadaljevanje prijateljske medsebojne politike. To pomeni za našo državo v njenem zunanje-političnem položaju nedvomno veliko pridobitev.

Stanje po 14. kolu je sledeče: Aljehin 13, Niemcovič 10, Rubinstein 9, Bogoljubov, Yates in Ahues 8 in pol, dr. Vidmar in Tartakower 7 in pol, Spielmann in Maroczy 7, Colle in Kmoch 6 in pol, Monticelli 4, Araiza in Graua 3 in pol, Romi 2 in pol.

NEW-YORK, 5. februarja. Med Hamburgom in Newyorkom je prišel parnik »George Washington« v velike stiske in se je mogel le s skrajnimi napori rešiti v mirnejše vode.

Rekord na narodno prosvetnem polju

Že v ponedeljek smo kratko omenili, da je ZKD ustanovila 3. II. 1930 12 novih javnih knjižnic na en dan. Dopoldne ob 10. uri so se zbrali v pisarni ravnatelja pom. šole A. Skale, ki je tudi predsednik ZKD — odposlanci iz raznih obmejnih krajev Dravske banovine. Tako iz Stogovcev, Sv. Janža pri Dravogradu, Sv. Miklavža, Vel. Nedelje, Dramelj, Stranic, Sv. Ruperta in Sv. Roka — teh osem odposlancev je vzelo knjige s seboj — odposlanci iz 4 nadaljnjih krajev Majšperka, Kuzdoblana, Lokavca in Sv. Tomaža — pa še pridejo ponje, ker ustanovitev javnih knjižnic je tudi v teh krajih že pripravljena.

Predsednik ZKD je navzočim razložil način poslovanja in vodstva knjižnice ter izročil vsakemu odposlancu, ki bo tudi knjižničar nove javne knjižnice, potrebne tiskovine. Vse knjižnice bodo poslovale v šoli.

Zanimalo bo, kje in kako je ZKD dobila knjige za 12 knjižnic. V vsaki knjižnici je 52 lepih, vezanih pripovednih in poljudno znanstvenih knjig — 52 — kolikor je tednov v letu. Je to primerno število za vaško knjižnico, kjer je računati na 20 do 30 rednih čitateljev in čita večina le v zimskih tednih. Važnejše pa je ustanoviti v dveh krajih knjižnico po 52 knjig, kot v enem kraju knjižnico s 100 knjigami, od katerih se nad polovica praši v omari.

Mariborska ZKD je do sedaj ustanovila že 42 javnih ljudskih knjižnic tu ob meji naše domovine — z ustanovitvijo 12 knjižnic na en dan — pa je gotovo dosegla svojevrsten rekord.

Knjige za teh 12 knjižnic je nabral predsednik ZKD tekom leta 1929. oziroma jih nakupil iz sredstev, ki so jih prinesli kulturni filmi, s katerimi je v Mariboru začela Zveza kulturnih društev in pri katerih daje uvodno ilustracijo predsednik sam. Iz takih sredstev se je poravnala tudi vezava knjig.

Med darovatelji knjig je več neimenovanih — vendar pa so nekateri podarili tako lepo število dobrih knjig, da jih moramo navesti. So to gosp. višji sodni svetnik v p. Levec, ki se je odselil iz Maribora, š. nadz. g. Iv. Tomažič, notar g. Ivan Ašič, dr. Kac in ravnatelj g. Pišek. Tem in vsem drugim najsrčnejša zahvala, kajti vsi ti darovatelji so pomagali do prav lepega razmaha narodno-prosvetnega dela ob meji. In teh 42 dobro poslujočih knjižnic ZKD, zlasti pa poslednjih 12 knjižnic na en dan, naj bo največja zahvala vsem darovalcem knjig, kakor tudi ustanoviteljem ZKD, knjižničarjem pa bodrilo, da složno delo rodi najlepše sadove.

Zlasti na polju knjižničarstva ob meji moremo govoriti o slogi. Saj je mariborska ZKD skupno s Prosvetno zvezo ustanovila knjižnico v Apačah in bosta obe zvezi dali knjige tudi za knjižnice v Stogovcih in Lokavcu. Tu ob meji je treba sloge vseh narodno mislečih.

Mariborska železniško-prometna vprašanja

KOLODVORI, PROGE IN RAZVOJ MESTA. — GLAVNI KOLODVOR. — KOLODVOR ZA DESNI BREG. — PREMESTITEV ZVEZNE PROGE.

Vsa danes pomembnejša in večja mesta Jugoslavije so dobila železniške zveze in kolodvore že v tistem času, ko na bodoči nagli razvoj še nihče ni mislil. Ko se je gradil n. pr. sedanji glavni kolodvor v Ljubljani, je stal na skrajni periferiji mesta in tudi železniške linije niso nikjer sekale zazidanih kompleksov, danes pa postaja ta glavni kolodvor že skoraj mestno središče, proge pa tečejo po sredi mesta in so prometu in razvoju vedno večjo napoto. Prav tako je pa bilo tudi v Mariboru. Ko se je gradil glavni kolodvor in se je določala sedanja glavna proga Lajteršberk - Tezno, je stalo v Melju šele par hiš. Odcepek od glavne proge preko Magdalenskega predmestja na Koroški kolodvor se je nahajal skoraj na skrajni periferiji, koroški kolodvor je stal sredi polja in leta 1863. otvorena delavnica tedanje Južne železnice ni bila, kakor danes, združena z ostalim mestom. Sicer pa tedaj tudi nihče ni mogel slutiti, da se bo Maribor proti koncu stoletja, posebno pa v prvi četrtini dvajsetega stoletja tako naglo razvijal, kakor se je, zato je razumljivo, da na bodočnost in na posledice tudi nihče ni mogel misliti.

Danes pa stojimo že pred celo vrsto važnih vprašanj, ki bodo leto za letom postajala bolj nujna in jih bo naposled le treba temeljito rešiti. To so kolodvorska in železniško-prometna vprašanja, katera je ustvaril razvoj Maribora proti vzhodu in jugu. Glavna proga Lajteršberk - Tezno seče danes Maribor in njegovo okolico na dva dela in glavni kolodvor ni več na periferiji, ampak v najbolj prometni sredini. Vsa terenska situacija pa je tu taka, da nista niti kolodvor niti proga prometu in razvoju mesta v napoto, bolj v napoto pa je mesto kolodvoru, ki je izgubil vsako možnost, da bi se razširil ali povečal. Tu ni mogoče zgraditi nobenega novega tira, razširiti in povečati se more samo še kolodvorsko poslopje samo. Na to pa bo treba čimprej in na vsak način misliti! Kakor hitro se namreč praktično uveljavljajo Avstrijo sklenjeni sporazumi glede skupne carinske in obmejnopolijske postaje, bodo sedanji prostori postali mnogo pretesni. Najlažje bi se pa ta problem rešil tako, da bi se sedanji glavni stavbi prizidalo še eno nadstropje. Priporočati bi pa nadalje bilo tudi, da bi se med glavnimi tiri za osebni promet pred peronom postavile strehe in zgradili prehodi. Sicer pa bo ta kolodvor prej ali slej postal v glavnem samo kolodvor za osebni promet.

Tovorni promet se bo moral v bodočnosti koncentrirati na kolodvoru na Teznu, kjer postaja od dne do dne tudi bolj nujno potreben kolodvor za osebni pro-

met. Maribor se vedno bolj razvija na desnem bregu Drave in gotovo je, da bo v nekaj desetletjih število Magdalencev preselilo prebivalcev starega mesta na levem bregu. Pot na kolodvor na levem bregu bo tedaj za prebivalce desnega predolja, saj je to tudi že danes. Pomisliti moramo samo, da se mora danes prebivalec desnega brega, Tezna, Pobrežja ali Tržaške ceste in njene okolice, ki se pripelje z vlakom od juga, peljati tik mimo svojega stanovanja na glavni kolodvor na levi breg, od koder mora potem pol ure ali še dlje domov, torej nazaj tja, kjer je že bil! Poleg tega pa postaja desni breg tudi drugače važno središče. Na Teznu nastaja nova industrija, tam se prirejajo vse dirke in tekme, tam imamo sedaj letališče in hangar, tam bo v kratkem zračna postaja za mednarodni promet in tam v bližini bo tudi postaja bodoče vzpenjače na Pohorje. Nujno in neobhodno je tedaj potrebno, da se za desni breg čimprej zgradi postaja za osebni in tovorni promet.

V zvezi s tem pa stopa v ospredje še drugo pereče vprašanje: vprašanje premestitve sedanje zvezne proge med glavnimi in koroškimi kolodvoroma. Zadržanja nesreča, ki je zopet zahtevala človeško žrtev, nas je nedvomno opozorila na to, da se mora sedanji tir preko najbolj prometne Tržaške ceste čimprej odstraniti, ker bo sicer povzročil še nešteto nesreč in zahteval še več žrtev. Ne glede na to, pa je ta sedanja zvezna proga tudi v napoto vsemu razvoju mesta na desnem bregu. Dokler se ne premesti, bo vsaka regulacija Magdalenskega predmestja popolnoma nemogoča. Če bi ta proga ostala kjer je, bi se morala le poglobiti, tako da bi vodili cestni prehodi preko nje čez mostove. Taka preureditev bi pa bila manj prikladna in dražja kakor radikalna premestitev na mestno periferijo pod Pohorje. Odcepek zvezne proge med glavno linijo in koroško progo naj bi se pričlenjal pri novem kolodvoru na Teznu, ki se mora postaviti, in se potem v loku zaokrožil na koroški kolodvor. Ta zveza bi bila sicer daljša kakor je sedanja, a vezala bi zelo prikladno, in direktno vse tri kolodvore, sedanja proga, ki je v napoto razvoju mesta, prometu in ki je poleg tega tudi nevarna, bi se pa do koroškega kolodvora odstranila. Gotovo je, da bi izvedba vseh teh načrtov zahtevala precej denarja, toda prej ali slej bo vendar postala neodložljiva. Čim dlje pa se bo to odlašalo, tem več bo škode in tem večji bodo postali tudi stroški, zato bi bilo želeto, da bi se mestna občina resno zavzela pri prometnem ministertvu za čim skorajšnje ugodno rešitev teh vprašanj.

Poziv javnosti.

Protituberkulozna liga v Mariboru se obrača do vseh slojev s prošnjo za podporo njenih človekoljubnih stremeljem s pristopom k društvu. Ker znaša članarina le 10 dinarjev na leto, je upati, da pač ne bo nikogar, ki ne bi hotel z malenkostnim nzeskom podpirati te tako važne humanitarne ustanove. Ker izvzrušuje Protituberkulozna liga vedno nove in večje naloge, se preplačila članarine hvaležno sprejemajo. S pobiranjem članarine se je že pričelo te dni. Upati je, da inkasant ne bo nikjer naletel na zaprto roko.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 10. februarja, bo predaval univ. prof. dr. Aleksander Jelačić iz Skoplja o ulogi žene pri ustvarjanju moderne družbe.

Ljudska univerza v Studencih.

V četrtek, 6. t. m. ob 19. bo predaval g. Robnik o ustroju človeške družbe.

Igralci državne razredne loterije se opozarjajo, da ima uprava »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13 še nekaj četrtrinskih srečk na razpolago. Zrebanje II. kola se bo vršilo že 10. februarja. Ne zamudite in »abavite si srečke pravočasno! —

Mariborski in dneoni drobiž

Blizu 24 milijonov dinarjev za javna dela

bo letos izdala mariborska mestna občina, ako bo višja oblast njen proračun potrdila. V programu letošnjih zgradb so nova carinarnica, v kateri bodo uradi in stanovanja, nova carinska pošta in nova kolodvorska pošta. Tudi se bo izvršilo tlakovanje dovodne ceste na tovorni kolodvor in Aleksandrove ceste do mestne meje pri Krčevini. Z nakupom sedanjih carinskih skladišč, ki bodo še naprej v te svrhe uporabljena, so za vsa ta dela v proračunu predvideni stroški 23.900.000 Din.

Akcija za stanovanjske zgradbe v Mariboru

je zadnji čas — zdi se — nekoliko trpela, zlasti odkar je mestna občina začasno ukinila dajanje garancij za stavbne kredite. Zanimivo je, da je dala občina tekom 2 let v 52 slučajih za 7.439.250 Din gradbenih posojil garancijo. Mestna občina se letos ne bo več spuščala v zgradbe stanovanjskih hiš in prepuščala to znanprej privatni inicijativi, ker smatra, da je za svoje materialne razmere v tem pogledu dovolj storila. Pač pa bo tudi še znanprej šla po svojih močeh na roko vsem, ki bi hoteli graditi. Sicer pa se že občuti znatno olajšanje glede stanovanjske mizerije, dasi še ni vse popolnoma v redu. V normaliziranih prilikah pa se bo nedvomno še marsikak zasebnik lotil zgradbe stanovanjske hiše — vsaj za sebe, enodružinske, tudi tekom letošnjega leta. Prijave pri gradbenem uradu to dokazujejo. —

Smrtna kosa.

Umrla je 4. t. m. v Sv. Lovrencu na Pohorju v starosti 78 let gospa Ivana Pajtler. Pogreb bo jutri dopoldne. — V Mariboru pa je umrl v starosti 66 let vpok. žel. uradnik in hišni posestnik Jos. Kukovič. —

Palačo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev prično graditi v maju.

Kakor smo izvedeli na merorajnem mestu, se prične z zgradbo palače OUZD nasproti sodišču v mesecu maju in bo do jeseni dogotovljena. V palači bodo kopalnišča s kadmimi, pršnimi in parnimi kopalni, mehano- in elektroterapija, diatermija, ambulanca, stanica za zunanje pacijente s posteljami, uradni prostori OUZD, prostori za Delavsko zbornico ter za pisarne raznih strokovnih organizacij, v pritličju pa na obe fronti (v Sodno in Marijino ulico) poslovni lokali za odvetniške pisarne, trgovce in obrtnike itd. V nadstropjih bo 15—16 stanovanj.

Himen.

Na Svečnico se je poročil v Sv. Lenartu v Slov. gor. g. Josip Babič iz Košakov pri Mariboru z gđc. Marijo Solak, hčerko znanega gostilničarja in veleposestnika v Sv. Lenartu. Pri cerkvenem obredu v cerkvi je pelo ženinu, svojemu članu, pevsko društvo »Luna« iz Krčevine ter želo za svoje izvajanje splošno priznanje. — Obilo sreče! —

Ste že podpisal' de'eže za pohorsko vzpenjačo

Novinarski klub.

Jutri, v četrtek ob 18. uri seja v kavarni »Bristol«.

Službeni pregledi motornih vozil, ki služijo javnemu prometu,

se vrše v mariborskem okrožju po sledečem vrstnem redu: 5. in 6. febr. ob pol 15. pregled avtobusov mestnega avtobusnega podjetja v Mariboru v garaži podjetja; istotam 7. in 8. febr. ob pol 15. pregled ostalih javnih avtobusov iz mesta in okolice; 7. in 8. febr. ob 8. na Slomškovem trgu pregled avtobusov iz Maribora in obeh mariborskih srezov; 11. in 14. febr. ob 8. pregled v Celju; 18. febr. ob 10. v Ptuj, 20. febr. v Mur. Soboti, 25. febr. ob 8. v Prevaljah, 27. febr. ob 12. v Ljutomeru, 1. marca ob 10. v Rog. Slatini, 1. marca ob 15. v Poljčanah. —

Občni zbor Zveze privatnih nameščencev v Mariboru

se je vršil včeraj v hotelu »Orel« ob precejšnji udeležbi članstva. Predsednik g. Josip Petejan je uvodoma pozdravil navzoče goste ter podal sliko dela organizacije v preteklem letu. Omenjal je med drugim, da bo izdelana v najkrajšem času nova uredba o delovnem času. Potrebno je, da vsi privatni nameščenci stopijo v skupno fronto v obrambo dotedanjih pravic in dosego čim več socialnih dobrin. Kolektivne pogodbe obstojajo v vseh modernih državah, ker je to v obojestransko korist, da se regulira s pogodbami medsebojno razmerje med delodajalci in delojemalci.

Iz poročil tajnika g. Kagerja in blagajnika g. Novaka je razvidno, da je bilo delo odbora plodonosno. Tajnikovo poročilo navaja, da se je v Mariboru ustanovilo glavno tajništvo Zveze za dravsko banovino in da izhaja v Mariboru tudi strokovni list »Privatni nameščencev« kot mesečnik. Na predlog revizorja je bila izrečena odboru zahvala ter absolutij, na kar je bil izvoljen po večini stari odbor z dosedanjim predsednikom gosp. Petejanom na čelu.

Pri slučajnostih je predlagal g. Petejan, da se naj poda deputacija nameščencev k banu dravske banovine, da predloži želje nameščencev k novi uredbi delovnega časa ter ev. reviziji socialnega zakona, kar je bilo soglasno sprejeto.

Z apelom na delo za poglobitev medsebojnih zvez nameščencev je bilo lepo uspelo zborovanje zaključeno. —

Koles. klub »Edelweiß 1900«

Vesela noč na planinah

15. februarja Union

Staro mestno pokopališče.

Ker so se dogodile na starem mestnem pokopališču v Strossmayerjevi ulici zadnje čase razne nerednosti, se obveščajo interesi, da ima čuvar pokopališča strog nalog, da sme pripustiti izpremembe na tamkajšnjih grobovih, kakor odstranjenje nagrobnih spomenikov, nagrobnih kamnov, ograja itd. le proti dovoljenju, ki se dobi pri mestnem in stolnem župniku gosp. Moravcu. —

V past je prišel

včeraj mariborski policiji 30letni tesar Fr. Kosmajer iz Murščaka. Aretirali so ga na Glavnem trgu. Zaseduje ga mariborsko okrožno sodišče radi težke telesne poškodbe staršev in radi žalitve javnih organov, osumljen pa je tudi soudeležbe pri vlomu v železniško postajo v Bučevcih, kjer so v noči na Silvestrovo odnesli krog 400 Din gotovine in iz skladišča deset kilogramov podplata. Danes ga je policija oddala sodišču. —

Podravska podružnica Slov. plan. društva v Rušah

naznanja, da se lahko vplača članarina za tekoče društveno leto tudi pri Celjski posojilnici, podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11. —

Pri zapekl.

krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzročijo naravna »Franz Josefova grenčica« izdatno izpraznenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecijskih trgovinah. 1.

Predpustno veselico

s plesom priredi pevski odsek »Drave« 15. februarja pri Gačniku v Studencih. Maske dobrodošle. Vstopnina 5 Din.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 5. februarja ob 20. uri »Netopir« ab. C.

Petek, 7. februarja. Zaprto.

Sobota, 8. februarja ob 20. uri »Krog s kredom«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Nedelja, 9. februarja ob 15. uri »Lepa pustolovščina«. Za deco neprimerno. Kuponi. — Ob 20. uri »Netopir«. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Sreda, 12. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. Gostovanje Mariborčanov. Za deco neprimerno.

»SNEG« v marib. gledališču. Skrajno zanimiva poljska drama slavnega poljskega dramatika Przybyszewskega, ki je ni vseh odrih dosegla krasne uspehe, se uprizeri tudi v marib. gledališču v kratkem. Režira g. J. Kovič.

Sinja ptica v marib. gledališču. Sloviti ruski groteski teater »Sinja ptica«, ki ima svoj stalni sedež v Berlinu in gostuje sedaj po Jugoslaviji s kar največjimi uspehi, uprizeri v drugi polovici februarja tri večere tudi v marib. gledališču.

Lanska in letošnja zima

VELEZANIMIVA RAZLAGA PROF. SARDENA. — VDOR TOPLIH ZRAČNIH PLASTI NA SEVERNI TEČAJ IN MRZLIH S TEČAJA. — DOBA TOPLIH ZIM.

Lanska izredno ostra zima, ki je spreminila vso Evropo v pravo Sibirijo in prinesla sneg celo prebivalcem Alžira, Tunisa in severnega Egipta, kar se menda že stoletja ni bilo zgodilo, je vzbudila po vsem svetu velikansko zanimanje. O njenih vzrokih so se pisale dolge razprave, katerih je bilo polno vse strokovno in dnevno časopisje. Vendar pa se zdi, da pravega vzroka tedaj ni nihče pogodil. Iz raznih napačnih zaključkov o lanskem zimi so pa nastala tudi mnoga prorokovanja o letošnji, ki so trdila, da mogoče ne bo tako huda kakor je bila lanska, da bo pa še vedno izredno ostra. Ta prorokovanja se pa seveda niso uresničila in letošnja zima je v primeru z lanko pravo pravcato poletje. In zopet imajo vremenoslovci in drugi strokovnjaki vzrok, da razpravljajo o tem, zakaj je letošnja zima tako izredno mila.

Mnenj je mnogo, zdi pa se, da je še najbolj verjetno ono, katero je objavil te dni v pariškem »Matinu« belgijski meteorolog prof. Pierre Sarden, ki že dolgo vrsto let studira premikanje zračnih plasti na severnem polarnem ozemlju. Po njegovih ugotovitvah, se že nekaj let vrše na severnem polu znatne klimatične spremembe. Temperatura postaja baje vedno višja in prof. Sarden trdi celo, da je ugotovil tudi vzrok tega procesa. Že krog l. 1923. je opazil, da se je pojavila pri zračnih tokovih Atlantskega oceana nova tendenca pritiska toplejših plasti proti severnem tečaju, zato zime na Grönlandiji niso več dosegle prejšnje nizke temperature. Pritisk toplih zračnih plasti iz srednjega Atlantskega oceana proti severu pa se je nadaljeval tudi vsa naslednja leta in je dosegel maksimum baš proti koncu l. 1928., torej ob nastopu lanske izredno ostre zime v Evropi in Ameriki.

Že to dejstvo, pravi prof. Sarden, me je napotilo do misli, da mora biti ta pojav v vzročni zvezi z našimi vremenskimi pojavi, a tekom nadaljnjega proučevanja sem se popolnoma prepričal, da sem sodil pravilno. Tople zračne plasti, ki so udrle iz Atlantskega oceana proti severnemu tečaju, so preklale tamkajšnje ozračje ter potisnile mrzle polarne plasti na eni strani proti Evropi in Aziji, na drugi pa proti Severni Ameriki. Posledica je bila, da se je temperatura na severu močno dvignila v vseh

onih predelih, kamor so vdrle s tečaja potisnjene mrzle zračne plasti, pa neprimerno padla. Ker se je pa proces nadaljeval tekom vse lanske zime, so prihajali v Evropo in v Severno Ameriko vedno novi valovi mrzlega polarnega zraka in sicer tako, da jih je bilo vedno mogoče že vnaprej najaviti. Valili so se s precejšnjo brzino in dosegali tudi najjužnejše dežele Evrope, Sredozemsko morje in tudi obale Afrike in Male Azije. Tako je bilo vso lanko zimo ob obalah Sredozemskega morja bolj mrzlo kakor na obalah Islandije in celo Grönlandije.

Zračne plasti, pravi prof. Sarden dalje, ki so lani vdrle s severnega tečaja proti ekvatorju, torej v subtropične in celo tropične pokrajine, so se pa na svoji nadaljni poti tako segrele, da so se sčasoma popolnoma izenačile s toplimi ekvatorijalnimi. Posledica je bila, da se je razlika med mrzlimi polarnimi zračnimi plastimi ter med zmernimi v Evropi in toplimi ob ekvatorju znatno zmanjšala, obenem je pa skoraj docela ponehal pritisk z Atlantskega oceana proti severnemu tečaju. Tako je tedaj razumljivo, da letos s pola niso mogle vreti v Evropo več mrzle plasti, posebno ne tako mrzle kot so bile lanske, ki so se segrele v ekvatorijalnih pokrajinah in se tedaj niso več vrnile. To pa je tudi vzrok, da je letošnja zima v Evropi tako topla.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se pa prof. Sarden bavi tudi z vprašanjem, ali je ta pojav bil samo trenuten ali bo sprememba zimske temperature v Evropi stalna, to se pravi, stalna vsaj za nekaj let in izraža mnenje, da se nam v dogledni bodočnosti ni več bati hudih zim, posebno ne takih, kakor je bila lanska. Z letošnjo zimo nastopa po njegovem mnenju vrsta izredno toplih in milih zim. Zgodi pa se še vedno lahko, da pride nepričakovano do novega premikanja zračnih plasti z Atlantskega oceana proti severu in s severa proti Evropi, a te tendence za enkrat še ni opaziti. Ta razlaga, ki je precej verjetna, je vzbudila med meteorologi veliko zanimanje in prinašamo jo tudi mi, ker se tudi pri nas mnogo razmišlja, zakaj je letos tako toplo in zakaj je bilo lani tako vražje mrzlo.

Oč prostaka do generala in grofa

O predniku grofa Leva Tolstega, ki je prvi dobil grofovski naslov, se pripoveduje sledeča zanimiva anekdota:

Pred vratni carja Petra Velikega je stal navaden vojak na straži. Mimo njega je šel neki aristokrat in hotel iti naprej po hodniku. »Žal mi je«, je rekel vojak, »toda car mi je ukazal, da ne smem pustiti tod nikogar.«

»Jaz sem knez!« se je zadržal aristokrat bahato nad vojakom.

»Jaz sem pa vojak Tolstoj in delam to, kar mi je ukazano!« je odvrnil vladno vojak.

Knez je nato potegnil bič iz žepa in parkrat udaril z njim vojaka, ki je sicer stisnil zobe, nato pa zopet mirno rekel: »Vendar ne pustim tod nikogar, ker je tako ukazal car!«

V tem hipu se odpro vrata, vojak Tolstoj salutira, knez se globoko prikloni. Na pragu se je pokazal car Peter Veliki in vprašal, zakaj tak hrup pred njegovim kabinetom. Knez je povedal, kaj se je zgodilo. Car ga je poslušal, nato pa se obrnil k vojaku in rekel:

»Poslušaj! Knez te je udaril, ker si izvrševal moje ukaze. Vzemi svojo palico!« Vojak je vzel palico in osupnjeno gledal carja.

»Udari! Maščuj se!« ga pozove car. Knez je prebledel in zajecjal: »To je vendar nemogoče, Veličanstvo, ta človek je navaden vojak!«

»Imenujem ga za kapetana!« je odvrnil car.

»Toda jaz sem gardni oficir, Veličanstvo!« je pripomnil knez.

»Dobro, potem pa imenujem za polkovnika carske garde!«

»Dovoljujem si sporočiti Veličanstvu, da sem jaz general.«

Car se je nasmejal, stopil potem k vojaku in mu rekel: »Res je, ne morem dovoliti, da bi kakega generala udaril navaden vojak, kapetan ali polkovnik carske garde. Zato pa te imenujem za generala svoje garde. In sedaj izvrši moj ukaz. General generala lahko udari!«

Vojak Tolstoj je vzel carjevo palico in oplazil z njo parkrat kneza. Car se je nasmejal. Bil je očitno zelo zadovoljen, da je na ta način rešil mučni položaj. Že naslednjega dne pa je dobil vojak Tolstoj še pismen ukaz carja Petra Velikega, da je imenovan za generala in zvišan obenem v grofovski stan. Potomec tega grofa je bil tudi slavni ruski pisatelj in mislec, grof Lev Nikolaevič Tolstoj, ki je imel sicer najiskrenejšo željo, da bi se rešil grofovske časti.

Pasionost velike barcelonske razstave

Mednarodna razstava v Barceloni, katere se je udeležila tudi naša država, je bila nedavno zatvorjena, otvorila pa se je istočasno nova nacionalna razstava, ki se bo najbrže spremenila v stalno špansko razstavo, ki naj nudi tujcem bogati resumé španske kulture vseh stoletij. — Barcelonska razstava je stala krog 200 milijonov pezeta (poldrugo milijardo Din) in je ostala globoko pasivna. Še nedavno so morali najeti posojilo v iznosu 50 milijonov pezeta, da so krili najnujnejši deficit. To vkljub temu, da je obiskalo razstavo krog 12 milijonov ljudi, od katerih je 9 milijonov plačalo vstopnino. S tem pa ni bila krita niti četrtina investicijskih stroškov.

Češkoslovaške kolonije na Bolgarskem

Nedavno je izšla spominska knjiga zgodovine češkoslovaških kolonij na Bolgarskem. L. 1868 je odšlo na Bolgarskem nekaj čeških idealistov, da — kakor pravi knjiga — »s svojim znanjem in sposobnostmi nudijo bratskemu narodu pomoč v delu kot učitelji, inženirji, obrtniki itd.« Bilo je to v času naglega kulturnega in civilizacijskega razvoja Bolgarske po njenem osvobojenju, v katerem so ravno Čehi-idealisti izdatno pripomagali. Kasneje so prihajali vedno novi: leta 1879 profesor Konstantin Jireček, poklican od bolgarske vlade za organizacijo bolgarskega šolstva, ki je bil tri leta ministar narodne prosvete in je tekom 5 let napisal zgodovino bolgarskega naroda. Mnogi češki inženirji so delali na novih zgradbah. Nastajale so nove pivovarne, sladkorne tovarne, rudniki, lesne industrije itd. V letih 1880 je bilo v Sofiji že kakih 100 Čehov. Prvo češko društvo je bilo ustanovljeno l. 1892. S tem se je pričelo organizacijsko in prosvetno narodno delo Čehov; dobivali so iz domovine časopise, prirejali predavanja, za bave. Sodelovali pa so tudi v drugih slovaških društvih. L. 1903 so poklicali v Sofijo poslanca Klofača, ki je imel predavanje. V ostrem nasprotju je stalo društvo z avstro-ogrskim poslanštvom, zlasti med vojno. Več članov kolonije je bilo zaprtih.

Po vojni je kolonija ustanovila svojo četrto šolo (1922) in češki dom T. G. Masaryka (1924). Tudi je bil ustanovljen češki Sokol. Tudi kolonija v Gornji Orehovci ima svojo češko šolo in Sokola. Večje češke kolonije so še v Anačuku, Varni, Plovidvu in drugih večjih krajih. V bližini Rachova ob Donavi je tudi cela češka vas Vojvodovo.

Tudi Slovakov je na Bolgarskem krog 1500 v raznih občinah. Tudi slovaški kolonisti imajo svoje šole in Sokola. V bolgarski trgovini in industriji zavzemajo Čehi in Slovaki odlično mesto. Največja sladkorna tovarna s podružnicami v Gornji Orehovci je last češkega kapitala, istotako sladkorna tovarna v Kajali, Proškova pivovarna v Sofiji in nekaj drugih. Ena največjih tobačnih trgovin je istotako v čeških rokah. Radi velikih trgovskih zvez z ČSR je bila tudi že ustanovljena bolgarsko-češkoslovaška trgovska zbornica, ki izkazuje znatne uspehe.

Primorsko biološko postajo na Rabu

Ustanovila posebna družba češkoslovaških znanstvenikov-biologov. Češka znanstvena akademija v Pragi je svoj čas s pomočjo države najela rusko primorsko biološko postajo v Villefranche v južni Franciji. Vendar je Čehi niso mogli primerno izkoristiti, ker je postala nekako mednarodna. Zato se je že pred vojno pojavil predlog za ustanovitev lastne češkoslovaške biološke postaje na otoku Rabu in je češka znanstvena akademija že takrat imela v to svrhu znaten fond. Akcijo je sodaj spravil v tek hotelir in župan mesta Raba, Čeh Albert Machač, ki je ponudil svoja finančna sredstva za prva dela. Na spomlad bosta poslana na Rab iz ČSR po en zoolog in en botanik, ki naj v 6 mesecih izvršita vse predpriprave za ustanovitev postaje.

Katoliška cerkev ne bo blagoslovila heimwehriških zastav.

Konferenca avstrijskih škofov je v smislu sklepa kongregacije iz l. 1924 določila smernice za cerkveno blagoslavljanje društvenih zastav. V bodoče se ne bodo blagoslavljal zastave političnih društev, ker mora cerkev biti nad strankami. V političnih krogih smatrajo, da se nanaša ta sklep na Heimwehr. Blagoslavljanje heimwehriških zastav tekom zadnjih let je mnogo pripomoglo, da se je med delavstvom množil odpor proti katoliški cerkvi.

Druga Kaligulova galija najdena.

Rimska »Tribuna« javlja, da so sedaj, ko so iz jezera Nemi spravili toliko vode, da je njegova površina padla za 14 m, našli še drugo galijo cesarja Kaligule, ki je mnogo bolj ohranjena nego prva. Dolga je 72, široka pa 21 in pol m. v obliki je pa čisto podobna prvi.

Sport

Mariborski zimskosportni podsavez.

Seja upravnega odbora v četrtek 6. tm. ob 20. uri.

SPD - ZSO, Črna - Mežica

ima v soboto 8. tm. svojo zabavo ter va bi k udeležbi. Tajnik.

Izredna glavna skupščina Jugoslovenskega nogometnega saveza se bo vršila dne 16. marca v Zagrebu.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.

V nedeljo so se nadaljevale v Chamonixu tekme v hokeju na ledu za svetovno prvenstvo. Rezultati so bili sledeči: Nemčija:Madžarska 4:1, Poljska:Japonska 5:0, Švica:Češkoslovaška 3:1. V prijateljski tekmi je Kanada porazila angleško moštvo 6:0. Rezultati včerajšnje tekmovalne so: Švica:Avstrija 2:1, Nemčija:Poljska 3:1. S temi tekmami sta se izločila kot zmagovalce iz obeh skupin Nemčija in Švica. Zmagovalci iz tega boja pa nastopi v finalu proti Kanadi.

Turkestarsko-sibirska železnica

ki bo dolga 1448 km in bo najdaljša železniška proga, ki jo sedaj grade, je do 80% dograjena. Lani 1. avg. je bilo gotovih 941 km. Zgradba je pričela predlani in bo gotovo l. 1931. Preko reke Jrti v Kazakstanu je zgrajen ogromen most, največji, kar so jih zgradili sovjeti. Za njegovo izgradnjo so porabili 5100 sodov cementsa, 16.000 kub. metrov kamna in peska ter 3340 ton železa. Na mostu je delalo včasih po 1000 ljudi. Lanska ostra zima jih je včasih prisilila, da so morali z delom prenehati za dva do tri dni. Mraz 48° pod ničlo je bil takrat tam nekaj navadnega, mraz 35° pod ničlo pa je bil maksimum, pri katerem so delali. Most so dogradili v 10 mesecih, 14 dni poprej nego je bilo v načrtu. Stroški so znašali 2,841.000 rubljev. Danes se dela na izgradnji železnice z izredno pridnostjo nadaljujejo na severnem in južnem delu. Severna proga bo dolga 724 km in dela na njej nad 20.000 ljudi, istotoliko na južni njej. Na severnem delu je danes 10 potujočih kinematografov, 30 klubov in 60 tečajev za pobijanje nepismenosti. Proga je, od Semipalatinska, izhodišča proge na severu, do Balkaša v dolgosti 514 km že od lanskega 12 avg. v uporabi.

Kako je bil Anglež nekoč pruski minister

Umrli angleški minister Lord Haldane pripoveduje v svojih spominih o dogodku, kako je bil nekoč eno noč minister Viljema II. Angleži so hoteli imeti na bagdadski železnici, ki je tvorila nemški san o direktni zvezi Berlina z Bagdadom, nadzorstvo nad dolnim delom med Bagdadom in perzijskim zalivom. Viljem II. je bil pripravljen k temu in sir Grey ter lord Harding sta dala lordu Haldaneu smernice za pogajanja v Berlinu. Lord Haldane je prišel po gledališki predstavi po polnoči v dvor, kjer so že bili sklicani ministri. Razvila se je živahna debata, nemški ministri so imeli različne nazore. Ker je atmosfera postajala vedno bolj napeta, je lord Haldane prekinil debato in dejal cesarju Viljemu, da bi bilo boljše, ako bi se on — Haldane — odstranil, ker je tujec, ki ni član njegovega kabineta. Viljem pa je imel humor in je potreboval lordovo podporo. »Imenujem Vas torej za to noč članom svoje vlade«, je izjavil kratko. »Sprejem z veseljem, Veličanstvo,« je odvrnil Haldane in ostal. Predlog je bil končno sprejet, četudi z malo večino, in že drugo jutro je odpotoval pruski minister von Schoen v London, da z britanskim zunanjim uradom uredi podrobnosti. Toda pogajanja je čez nekoliko tednov razbil knez Bülow. Lorda Haldane je bil tako edini Anglež, ki je bil član nemške vlade.

100 kg tehtajo sodni spisi dr. Tuke.

Sodišče v Bratislavi je oddalo 31. januarja spise o procesu proti dr. Tuki apelacijskemu sodišču. Spisi so težki 100 kg in so jih morali prepeljati na vozu.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

18

Pritekel je sluga.

»Moj čaj!« je velel gospodar.

Sluga je stekel in storil po ukazu.

»In zdaj mi pošljite lektorja...«

Sluga je izginil kakor senca; v hipu ga je nadomestil mlad duhovnik.

»Angelo, sinko moj, že dve uri se obračam v postelji, pa ne morem zaspati... Beri mi kaj... Na! Vzemite četrto knjigo »Eneide!...«

»Tako, Sveti Oče,« je odgovoril mladi duhovnik...

X.

Madonna della Sedia**)

Preden se vrnemo k našemu junaku, vitezu Ragastensu, stopimo še za kratko urico k čarovnici židovskega mesta... k Magi.

Po odhodu svojega čudnega gosta je bila občepela v svojem kotu poleg kač, zatopljena v globoke sanjarije. Odprte oči so ji zrlle srepo v zrak, kakor da strme v valujoče slike spominov, ki so se ji budili z bridkostjo in bolečino.

Nedvomno se je morala skrivati v teh žarkih in žalostnih spominih kruta bolest; kajti njene suhe oči, ki se niso zdele ustvarjene za plakanje, so kapljjo za kapljjo izlivale dva potoka solz, ki jih je sušila vročična razgretost njenega lica... Da, Maga je plakala!...

Kakšno neznano trpljenje se je vendar budilo v kotičkih njenega srca? ... Kakšni strahovi so vstajali pred očmi uboge starke, ki jo je spremljal strah, sovražništvo in zaničevanje drugih ljudi?...

»Kmalu bo dan!« je zamrmrala, ko je petelin zapel in prazdravil zarjo, ki je metala rožnate pajčolane po nočnem pasu neba tam gori nad strehami, tako bližnjimi, da so se skoraj dotikale druga druge.

Naj se vstala in šla tipaje do stare skrinje, ter jo odklenila. Pritisnila je na vzmet, in predal se je odprl.

Na dnu tega predala so njene roke zagrabile skrinjico iz favorovega lesa, prekrasno rezljano in bogato vloženo z zlatom...

V skrinjici je imela samo dvoje reči:

Bodalo s fino brušenim rezilom, ki je bilo očitno mavriškega izdelka. To bodalo je bilo zelo preprosto in

**) Rafaelova slika, znana pod imenom »Madonna della Sedia« (sv. Devica na stolu) se nahaja v Florenci v zbirki Pitti. Rafael se je imenoval Rafaello, ali Rafaello Santi, ali Santo. Včasih se podpisuje tudi Sanctius.

spravljeno v nožnici, prevlečeni z baržunom obledele škrlatne barve.

Drugi predmet je bil miniatura slika, obdana z okvirjem iz kovanega zlata, okrašenim z demanti in rubini. Že ta okvir edini bi bil zadoščal, da obogati Maga... če bi ga hotela prodati.

Miniatura slika je predstavljala mladeniča v obleki, kakršno so nosili španjolski dijaki v XV. stoletju. Glava je bila izrazita, proniknjena z značajem visokorne odločnosti, s črnimi in krutimi očmi, s čelom, ki ga je mejila gosta črta obrvi, porogljivimi usti in izrazom neverjetne drznosti in silovite trme.

Toda najsi je kazala ta slika še toliko trdote in makar grozovitosti, vendar se je vse omiljevalo in topilo v blestenju mladosti. Maga jo je gledala z izrazom neskončne bolesti.

»O moja ljubezen!... O moja mladost!« je mrmrala tiho. »Kje sta?... Tukaj, v tej skrinjici, ki si je že deset let nisem upala odpreti... odkar je bil zadnji-krat pri meni... tukaj leži pokopano moje srce!... Ah, uboga srce, preveč mlado si ostalo v mojih ovenelih prsih... Zakaj nisem imela poguma, da bi te izruvala... takrat ko...«

Nenadoma je padla na kolena in zaihtela... pritisnjala svoje drhteče ustnice na mrzla usta miniaturne. »Mati!... Uboga mati!... Ali plakate... o moj Bog! Glas nepopisne čistote in neizrekljive neznosti je bil izpregovoril te besede. Maga je planila pokoncu, burno zaprla skrinjico, predal in skrinjo ter se obrnila proti vratom, ki so vodila v sosedno sobo.

»Kje ste, mati?« je ponovil glas. »Slišala sem vas...« Maga je prižgala trsko. In v okviru vrat se je prikazala deklica kakšnih šestnajstih let.

Vse, kar more blestečega zasanjati duša pesnikova, kar je zrla duša Dantejeva, ko misli na svojo Beatrico, je sijalo na njenem čelu. Njene oči so bile čiste in prozorne, njena usta, igrajoča v nasmešku nedolžne šegavosti, so bila kakor venec nežnosti in kelih ljubezni.

To ni bila več devica, bila je devištvo samo.

Ko se je zasvetila luč trske, je deklica, jedva oblečena in golih nog stopila k starki, vrgla ji mramorno krasoto svojih blestečebelih rok okrog velega vratu in naslonila svojo božansko glavo na njene izsušene prsi.

»Rosita... Ti moje zlato! Edina moja tolažba!« je dejala Maga.

»Kako naglo vam bije srce, uboga mati Rosa...« Deklico, ki jo je bila mati nazvala z imenom Rosita, je dvignila svoje oči do čarovnice. In v teh očeh je sijala cela neizmernost ljubezni.

»Plakali ste, mati Rosa,« je izpregovorila... »Velika žalost vas tare, pa mi je nočete povedati... meni, svoji hčerki!«

*) To ime je španjolsko; laški bi se reklo Rosina.

Čarovnica se je zdrznila.

»Moja hči!... Da, moja hči... edina moja hči!«

In zamolklo, sama zase, je dodala:

»Naj bo prokleta ona druga, ker je strla moje materinsko srce... kakor mi je on poteptal srce ljubečanske!...«

Nadaljevala je:

»Re, je, Rosita moja, velika žalost me tare... žalost, ki mee polagoma mori. Toda te žalosti, otrok, ti ne smem razodeti, ker bi ti morala povedati svoje življenje!... In da bi ti povedala jaz svoje življenje... to bi pomenilo vreči na tvojo čistost nečist pajčolan, skaliti tvojo radost in tvojo nedolžnost. Ali me razumeš?«

»Sam eno razumem, mati; to je, da vas ljubim iz vsega svojega srca in da me boli, ko vas vidim trpeti. Hotela bi poznati vašo bolest, da bi jo nosila skupaj z vami... delila jo z vami in vas tolažila...«

»Ah, Rosita moja, že sama tvoja navzočnost mi je neskončna tolažba... Že eno samo tvoje ljubkovanje zadošča, da za trenotek pozabim strašno zlo, ki gloda mojo dušo... Glej, vidiš, zdaj ne jočem nič več... In ker si se zbudila, pokramljava malo... Marsikaj ti imam povedati... Že dolgo sem se obotavljala... toda zdi se mi, trenotek je napočil...«

Dan je vstajal in polnil siromašni brlog s svojo svetlobo. Rosita je bila sedla. Maga je pogasila smolno trsko.

»Kakšne reči mi hočete povedati, mati?« je izpraševala deklica.

Starka je motrila otroka, ne da bi odgovorila.

»Gorje mi, da nisem v resnici tvoja mati!«

Megla žalosti je zletela deklici preko čela.

»Saj ste!« je izpregovorila. »Vi ste moja edina mati. Kajti prava... me je... zapustila...«

»Da! Zapustila... In prav o tem hočem govoriti s teboj, dete moje.«

»Čemu bi, mati Rosa?... Zakaj hočete obujati te spemine?«

»Treba je, hčerka moja... Toda povej mi prej, ali moraš iti danes v Rafaelovo delavnico?«

Ob tem imenu je Rosita veselo vzkliknila; obraz ji je zasijal v radosti.

»Rafael!« je zamrmrala.

Starka jo je prišla za roko.

»Torej ga zelo ljubiš?«

»Da, mati Rosa... Ljubim ga z vso svojo dušo, tako, kakor on mene ljubi... Tako lep je... in tako dober.«

»Res, Rafael je krasna pesniška in umetniška narava; vreden je, da ga ljubi tak angelj kakor ti...«

»Določila sva čas za najino poroko, mati! Treba je seveda še vašega dovoljenja, to se razume! Rafael hoče priti jutri k vam, da se pomenita...«

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo posredovalne in socialne namene obdobja: vsaka beseda 30 p. najmanjši znesek Din 5.--

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10.--

Veseličinim prireditvam

v mestu in na deželi priporočam nageljčke in druge cvetlice po solidni ceni. Naročilom v naprej popust. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 82

Nezgodna, življenska, požarna

in druga zavarovanja urejuje strokovno zavarovalni tajnik K. Kraus, Maribor, Aleksandrova c. 24. Informacije brezplačno. 135

V najem se odda s 1. aprilom

stanovanje 3 sobe, kuhinja v pritličju, skupno z lokalom in velikimi klelnimi prostori. Naslov v upravi. 361

20% kronske bone kupimo!

Plačamo najvišjo dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Sprejem enega ali dva dijaka

na stanovanje. Naslov pove uprava.

Krasne pletene obleke

v velikih izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vežjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Sportniki!

Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno so lične in brezkonkurenčne cene znane tvrde Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadostuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Iščem

dvo- do trisobno stanovanje s kopalnico. Naslov naj se odda v upravi lista.

Prodam:

spalno sobo, novo, moderno s psihogledalom, dve omari, dve postelji, dve nočni omarici z apoteko, psiho, mizo, dva tapcirana stolčka, dve madraci, dva vložka skupaj 5250 Din. Novo otomano 550 Din, kompletno posteljo s tridelno madraco 650 Din, otroško železno posteljo z madraco in vložkom 750 Din. Špansko steno, japan ročno delo, črno mizico in dva tapcirana stolčka 1200 Din. Vprašati Aleksandrova cesta 45 II, vrata 11. 372

Oddam lepo malo in veliko sobo

tako v najem. Istotako se vzame več abonentov na hrano po 15 Din dnevno. Vrazova ulica 2, pritličje levo. 375

V nedeljo zjutraj

se je zgubila v gostilni Gačnik v Studencih siva boa. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v omenjeni gostilni. 377

500 Din dobi tisti,

ki mi preskrbi službo nočnega čuvaja, portirja, hišnika ali kaj sličnega v Mariboru. Na zahtevo položim tudi kavčijo. Anton Štante, Jezdarska ulica 8. III. objekt. 376

Vulkanizacijo

avtogumija, galoš in snežnih čevljev sprejema Franc Terbut, Glavni trg 4.

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ugerja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Zastore, zavese in posteljna pregrinjala v zelo okusni izdelavi, kakor tudi perilo za dame, ot oke in gospode po meri dobite pri

OLGI RUPNIK

stetje za perilo

Maribor, Slovenska ul. 20

Tudi dostavljeno blago se prevzame v delo 68

Framsko namizno vino

lastnega pridelka v zapečatenih steklenicah liter po 12 Din dobite pri FRANGES, GOSPOSKA ULICA 11/1 densi hodnik. 257

Zahvala

Vsem onim, ki so v tako lepein številu spremili našega nad vse ljubljene sinčka

Dorčka

na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Osebito pa se zahvaljujemo za krasue darovane vence in šopke.

Žalujoča rodbina MAJDIČ.

PRODAJA iz POHISTVA

Inventure izločenega

16 vrst različnih garnitur spalnih in jedilnih sob. Privatni kupci odločite se hitro! Izrabite to ugodno priliko prištediti si

50%

"WEKA" MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA ST. 15